

Lehet-e gúzsba kötve táncolni?

A halasi néptánc az utóbbi két évtizedben valóságosan el-sorvadt. Ebben szerepet játszottak a változó gazdasági, társadalmi viszonyok, de legfőképpen az érdektelenség, a magára-hagyatottság, létének, hagyományainak – egyesek szerinti – megkérdőjelezése. A 80-as évek elején vetődött fel a gondolat, hogy újra kellene ébreszteni, s ez a folyamat nap-jainkban is zajlik, de inkább vajúdik. Hogy miért nincs előrelépés? Talán az érdekek, vélemények különbözősége, a szűkös anyagi lehetőségek, személyi feltételek hiánya, a szervezés elégtelensége akadályozza az előrehaladást.

Filléres vonat Halasra

A halasi néptánc múltjáról kérdeztük H. Béres Erzsébet táncpedagógust, a Gózon István Művelődési Központ nyugalmazott igazgatóját:

– Igenis vannak hagyományai Halason ennek a műfajnak – mondja Erzsike. – Ráadásul nem is akármilyenek! Ezeknek a régi hagyományörző táncoknak (a kiskunhalasi kun-verbunk, a dobozi csárdás, a kettős kondás tánc, a kisszéktánc, Bene Ádám verbunkja, a kunkopogós, a lip-pentős és még lehetne sorolni)

az oktatásával telt el az életem nagyobbik része. Régebben szinte minden gazdálkodó egységnek, szervezetnek – a Barneválnak, a Serneválnak, az MNDSZ-nek, határőrségnek,

a tűzérőségnek, a MÁV-nak, a rendőrségnek, a Helyőrségi Klubnak stb. – voltak táncsoportjai.

(Folytatás a 2. oldalon)

Point Of No Return

(avagy a fényszedett Halasi Tükör)

Kalandregényekből és akciófilmekből a közönséges halandó is tudja, hogy állítólag komolyabb repülőgépeken van egy kis lila (?) lámpa. Ha ez a lámpácska felizzik, akkor a pilóták tudják, elérték azt a pontot – ennek a neve: **Point Of No Return** –, ahol még visszafordulhattak volna arra a repülőtérré, ahonnan felszálltak; szóval hogy innentől csak egyféle irány tűzhető ki.

Előre.

A Halasi Tükör annak a számának a megjelenésével érkezett el e cseppet sem képzeltbeli ponthoz, amelyet most tart kezében az olvasó. Az újságnak ezt a kiadását azzal a technológiával készítették, amellyel a legtekintélyesebb világglap, a The Times is készül: fényszedéssel.

Itt Halason, a Papíripari Vállalatnál.

A változás csak részben formai. Mérföldköve, eltitkolhatatlan és visszafordíthatatlan eseménye a helyi sajtó történetének – hiszen izmosodásának jele, kétségbevonhatatlan bizonyítéka.

A világszínvonalú technika máskülönben a kezdetektől kijárt volna a lapnak, melyet szerkesztői szinte a semmiből teremtettek meg és tartanak magas színvonalon az első szám óta – nemcsak azt példázva, hogy egy átlagos magyar városban van igény bátor cikkekre, máshonnan és máshogyan hozzáférhetetlen információkra, hanem hogy mindezt képesek helyben meg is csinálni.

Személyesen nem mindenkit ismerek a Halasi Tükör munkatársai közül, s akivel kö-

sznő viszonyban vagyok, se tudom pontosan, hogy mivel is foglalkozik. Tudom, hogy nem újságírók, és látom kell, hogy ez nem is olyan nagy baj. Kovács Pál, Ferincz János, a majd' mindegyik számban több cikkel is jelentkező jogász Horváth Róbert, Hajós Terézia vagy épp Földi Lajos és a többiek cikkei érdekesek, és szerencsére kerülnek a sablonos megoldásokat, mint macska a forró kását.

Hogy egy városi lap első oldalán merészelje megbírálni a párt ifjúsági szervezete központi bizottságának oktondiságát?

Példátlan példa.

Mint ahogy a legtöbb emlékezetes cikk: a Texcoop hányatott sorsáról, a városzéki kunyhóban tengődő néniéről, a – ha jól emlékszem – 600 forintos, ám kivételes személyiségeknek mégis ingyen küldött bál belépőkről, az életmentés közben szörnyethalt fiatalemberről – és a többi igazán csak helyhiány miatt nem sorolom tovább. Ennyiből is kitétszik: kellett már ez a lap, s jó, hogy éppen ilyen lett (lehetett volna tiszteletköri futó, illedelmesen semmitmondó másminyen is!) – de főleg az a jó, hogy nincs megállás, hogy most már küllemben, előállítási módjában is lépést tart a korral.

A Point Of No Return most van itt. És irány, amint azt írtam volt, csak egyféle tűzhető ki.

Előre!

Előre – a hetilapért.

Ballai József

A szülőföldet elhagyni nem könnyű

Városunkba az elmúlt hónapokban 12 romániai magyar menekült érkezett. A korábban érkezett, s már letelepedési engedélyt szerzett személyek száma 9 fő.

Az utóbbi időben érkezett menekültek közül 7 személy kapott munkavállalási engedélyt, akik jelenleg már különböző vállalatoknál (Ganz Gépgyár, Ikarus, Ruhaipari Szövetkezet, Szanki Új Élet mgtsz. Ipari ágazata, Szűts József Ált. Iskola) dolgoznak.

A városi tanács vb. egészségügyi osztálya, a Gyámhatóság, valamint a Családsegítő Központ összesen 38 000 forint segélyt utalt ki a letelepedőknek.

A Vöröskereszt a saját segélykeretéből, valamint közreműködésével a vállalati szocialista brigádok, stb. további

15 650 forint összegű anyagi juttatást biztosítottak. A természetbeni juttatások értéke (ruhanemű, háztartási felszerelések, stb.) értéke ennek az összegnek a sokszorososa. Külön ki kell emelni a Ruhaipari Szövetkezet kedvezményes ruhavásárlási akcióját, amely szerint minimális összegű befizetés ellenében több 10 000 forint összegű ruházati termék vásárlására nyílt módja a letelepedőknek.

A Vöröskereszt a letelepedők minden gondjának megoldásához segítséget nyújt. (Feleslegessé vált háztartási eszközök, használati tárgyak, ruhaneműk, bútorok, ágyneműk, játékok, stb. közvetítése. Gyűjtési akciók szervezése.) Jelenleg elkülönített csekkszámán ilyen célra 25 440 forintot fizettek be.

Szomorkás mosolyú, harminc körüli fiatal ember. Nemrég települt (menekült) át Magyarországra otthagya eddigi otthonát, családját. Sikerült a szakmájában állást vállalnia, s egyelőre tud hol aludni. Beszélgetésünk elején arra kért, hogy a családjára való tekintettel ne közöljük a nevét.

– Mit jelent ma magyar nemzetiségű román állampolgárként élni Erdélyben?

– Nem nagy dicsőség. Különösen akkor nem, ha valaki ragaszkodik a magyar anyanyelvéhez. Az erőszakos románosítási program szele már csecsemőkorban eléri az embert. A szülők csak románra is átfordítható nevet adhatnak a gyerekeknek. Kevés a magyar nyelvű iskola, még kevesebb az egyetem vagy főiskola.

– Van-e megkülönböztetés a munkahelyeken, gyárakban, üzemekben?

– Az üzemekben a vezetés többnyire román. Így természetes, hogy a magyaroknak nincs előrelépés a ranglétrán. Sokan megváltoztatják a nevüket, hogy esetleges vezetői beosztásukat megtarthassák.

– Üzemi demokrácia, kritika, véleménynyilvánítás. Mi jut ezekről a szavakról eszébe?

– A hallgatás.
– Romániában gondok vannak az ellátással. Tapasztalható-e kivételezés az árulósztásnál?

– Az egyenruhásoknak és a magasabb beosztású párttagoknak minden van. Az átlagrománok és a nemzetiségiek általában csak jegy ellenében kaphatnak élelmiszert. A város-

siaknak is kevés jár, de a falusiaknak még annak a kevésnek is csupán a fele adható. Az utóbbiakat a kötelező beszolgáltatás is terheli. Például egy városi ember havi fejadagja 1 kg cukor, 1 kg liszt, 1 liter olaj, 20 dkg margarin. Húst tavaly kétszer kaptunk.

– Az újságokban olvastuk, hogy Romániában erőltetik a népesedéspolitikát.

– Igen. Fel akarják duzzasztani a lélekszámot, így lehet erős, hatalmas az ország. Nagy gondot jelent, hogy betiltották a fogamzásgátlók használatát. De hiányoznak a gyermeknevelés alapvető feltételei: a tej, a meleg lakás stb. Kérdezem én, hogyan lehet gyereket fürdetni abban a lakásban, ahol az előírt hőmérséklet télen 10°C körül mozoghat. Nem beszél-

ve arról, hogy lépten-nyomon kikapcsolják az áramot. Használhatatlanok a világító-, fűtő- és hűtőberendezések. Igaz, nincs is mit főzni, tárolni azokban.

– Van-e rá példa, hogy durván megszegyenlünk a nemzeti kisebbséghez tartozókat?

– Bozgor. Ezt mondják az ember szemébe minduntalan. Ez magyarul hontalan jelent.

– Magyarországra településének mi volt a legfőbb indítéka, ami erősebbnek bizonyult a családi kötődésnél?

– Hat hónapig voltam kényszer munkán. Az ottani viszonyokat – gondolom – nem kell magyarázni. Lényeg az, hogy viszonylag épségben megúsztam. Tudomásomra jutott egy újabb „kirándulás” ténye: (Folytatás a 2. oldalon.)

Képeslap az NDK-ból

A Kiskunhalasi Vörös Október termelőszövetkezet pontosan tíz évvel ezelőtt kötött kapcsolatot két Meissen környéki mezőgazdasági nagyüzemmel, amely a barátságos kölcsönös szakmai előbbrelépést is hozott mindkét félnek. A sors véletlene, hogy a bockweni Karl Marx termelőszövetkezet a tízéves magyar barátsági kapcsolattal egyidőben ünnepli fennállásának 35. évfordulóját. Az ebből az alkalomból rendezett ünnepségsorozatba meghívott a halasi szövetkezet is. Június 16. és 20. között delegáció utazott az NDK-ba, ahol részt vett a színes ünnepsorozatban. Változatos, sokoldalú programmal ünnepelték a ket-tős jubileumot. A sétakocsikázást mindannyian élvezték. A szombati egész napos búcsúban a Hudi János által főzött magyaros birkapórkölt pillanatok alatt elfogyott, a zöme már a főzés közbeni kóstolgatás alatt. A hivatalos ünnepségen a Vörös Október tsz elnöke és elnökhelyettese, Huri Béla és Tamás Imre a kapcsolatok kialakításában és elmélyítésében végzett kiemelkedő munkásságáért az NDK Kiváló Munkáért miniszteri ki-tüntetését vehette át.

H. R.

